



ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ
(2016 - 2020)

I. УВОД

1. Настоящата програма е разработена на основание чл.263, ал.1, т.9 от ЗПУО и е приета с решение на Педагогически свет, Протокол № 13 от 04.09.2020 година.

2. Програмата чертае целите и задачите на работа с деца и ученици от 105. СУ „Атанас Далчев” и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

3. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА ЗА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

1. Закон за предучилищното и училищното образование;
2. Наредба за приобщаващото образование;
3. Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (2015 – 2020);
4. Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.);
5. Закон за защита от дискриминация;
6. Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
7. Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
8. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ, ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в 105. СУ „Атанас Далчев”, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

2. Уязвими групи в 105. СУ „Атанас Далчев” са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и други с други идентифицирани нужди.

3. Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на **основните приоритети** на правителството в посока изграждане на образователна среда за:

- ✓ Разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
 - ✓ По-високо качество и по-добър достъп до образование;
 - ✓ Ранна превенция на обучителни затруднения;
 - ✓ Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
 - ✓ Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
4. **Водещи принципи** на програмата са:
- ✓ Равен достъп и приобщаване на всеки ученик;
 - ✓ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
 - ✓ Съхраняване на етнокултурното многообразие;
5. С цел продължаването на създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности са осигурени:
- ✓ Достъпна архитектурна среда;
 - ✓ Екип от специалисти – логопед, психолози, ресурсни учители;
 - ✓ Диагностична и консултативна дейност;
 - ✓ Учебно-технически средства и апаратура;
 - ✓ Индивидуални образователни програми.

6. Цели на програмата:

✓ Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

✓ Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

✓ Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

✓ Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства. В училището се предприемат политики в областта на:

✓ Интеркултурното образование;

✓ Умението за общуване с представители на различни култури;

✓ Съзнателно изграждане на толерантност.

✓ Прилагане на политики за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

▪ Прилагане на единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности;

▪ Изграждане на положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици и родители;

▪ Създаване на условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности чрез изграждане на подкрепяща среда.

IV. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа (чл.15 от Наредбата за приобщаващо образование)

1.1. Общата подкрепа за личностно развитие в училището гарантира участие и изява на всички ученици и включва:

✓ Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти ;

✓ Кариерно ориентиране на учениците;

✓ Занимания по интереси;

✓ Библиотечно - информационно обслужване;

✓ Грижа за здравето въз основа на информация на родителя /представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето/ученика, за здравословното му състояние и за проведени медицински изследвания и консултации;

✓ Поощряване с морални и материални награди;

✓ Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

✓ Превенция на обучителни затруднения.

1.2. Общата подкрепа за личностно развитие може да включва:

✓ Дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;

✓ Образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно - туристически дейности и участие в проекти, програми, форуми и в други изяви на училищно, общинско, областно, национално и международно равнище;

✓ Учебни предмети, модули и дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците.

1.3. За организиране на подкрепата на личностното развитие в 105. СУ "Атанас Далчев" училище за координатор е определен ресурсния учител, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

1.4. Общата подкрепа в 105. СУ "Атанас Далчев" се осъществява от екип, ръководен от координатора, логопед и училищния психолог. Общата подкрепа е насочена към

развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират 105. СУ "Атанас Далчев" или от центрове за личностно развитие.

1.5. Кариерното ориентиране, провеждано от училищните психолози или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

1.6. В 105. СУ "Атанас Далчев" функционира училищна библиотека, ръководена от библиотекар, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

1.7. Описаните в Правилника за дейността на училището морални и материални награди също са част от предоставяната от 105. СУ "Атанас Далчев" обща подкрепа. Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование

2. Допълнителна подкрепа (чл.68 от Наредба за приобщаващо образование)

2.1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците се предоставя въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от 105. СУ "Атанас Далчев".

2.2. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип за подкрепа за личностно развитие на ученика, утвърден със заповед на директора на училището за всяко конкретно дете или ученик.

2.3. Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране - силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация (чл.69 от Наредба за приобщаващо образование).

2.4. Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- ✓ деца със специални образователни потребности - в началото на учебната година;
- ✓ деца с хронични заболявания;
- ✓ деца в риск.

2.5. Допълнителната подкрепа включва:

- ✓ работа с дете или ученик по конкретен случай;
- ✓ психо-социална рехабилитация;
- ✓ рехабилитация на слуха;
- ✓ зрителна рехабилитация;
- ✓ рехабилитация на комуникативни нарушения;
- ✓ осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- ✓ специализирани средства;
- ✓ ресурсно подпомагане.

2.6. Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

2.7. Оценката на индивидуалните потребности на ученици със СОП се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището. Оценява се познавателното развитие, комуникативните умения, социалните умения, физическото развитие и адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

2.8. Оценката на индивидуалните потребности на ученици в риск се извършва от психолог и/или социален работник съвместно с класния ръководител и с учителите, преподаващи на ученика. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето и неговата среда.

2.9. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с изявени дарби се извършва от класния ръководител и от учителите, преподаващи на ученика съвместно с училищните психолози. Оценяват се конкретните области на изявени дарби и

способности.

2.10. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания се извършва от психолог съвместно с класния ръководител и учителите, преподаващи на ученика в сътрудничество с личния лекар на ученика. Оценява се здравословното състояние на ученика и влиянието му върху обучението.

2.11. Ако Регионалният център за подкрепа препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, 105.СУ „Атанас Далчев“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ по местоживееене на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

2.12. При наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява при възможност на училището помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

2.13. При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

2.14. При извършване на оценката на индивидуалните потребности на учениците екипите задължително:

- ✓ Използват утвърдени и стандартизирани инструменти за оценяване;
- ✓ Вземат образователните и личните постижения на ученика;
- ✓ Вземат предвид социалното и емоционално развитие;
- ✓ Използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;
- ✓ Вземат предвид мнението на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;
- ✓ Използват събраната информация;
- ✓ Гарантират достъпа на информация за родителя /представителя на детето/ лицето, което, полага грижи за детето през всички етапи на оценяващия процес и търсят неговото съгласие;
- ✓ Спазват етичния кодекс на училището.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК	ЗАБЕЛЕЖКА
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	училищни психолози, логопед	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 15.09.2020 г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор, заместник -директори	при и по определен повод
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2020 г. 01.04.2021 г.	библиотекар	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на извънкласни дейности по интереси в училището	30.09.2020 г.	Класните ръководители	
Представяте на дейностите по интереси на Център за личностно развитие	15.10.2020 г.	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете

Кариерно ориентирани и консултирани в 7.клас, 11. и 12. клас	01.12.2020 г. 01.05.2021 г.	училищни психолози, кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, ресурсни учители, логопед, психолози	
Идентифициране на ученици в риск	целогодишно	психолог и/или социален работник класен ръководител, учители	
Идентифициране на ученици с хронични заболявания	целогодишно	психолог, класен ръководител, учители	
Идентифициране на ученици с изявени дарби	целогодишно	класен ръководител, учители, психолог	
Оценка на индивидуалните потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител, екипи за личностна подкрепа	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Оценка на индивидуалните потребности на ученици с изявени дарби	целогодишно	Класен ръководител, психолози	не по-късно от 3 месеца от установяване на необходимостта на извършването на оценка
Оценка на индивидуалните потребности на ученици в риск	целогодишно	психолог и/или социален работник класен ръководител, учители	не по-късно от 3 месеца от установяване на необходимостта от извършването на оценка
Оценка на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания	целогодишно	психолог, класен ръководител, учители	не по-късно от 3 месеца от установяване на необходимостта от извършването на оценка
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, заместник-директори, учители, психолог	
Организиране и провеждане на „Училище за родители“	01.03.2021 г.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания, конкурси и олимпиади	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, районна администрация психолог	

Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	
---	---	------------------------------	--

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност.

2. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

3. Програмата е приета с решение на Педагогически съвет, Протокол № 13 от 04.09.2020 г.

4. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи в 105. СУ „Атанас Далчев“ може да бъде актуализирана по предложение на педагогически специалисти и/или при промяна в нормативните документи.